

HRVATSKA GLAGOLJICA

NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice
Godište IV | broj 34 | rujan 2018.

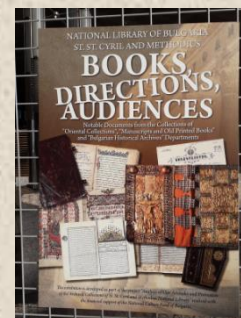
Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

Ne predaj se nikad, osim kad moraš – simpatičan slogan sa slike u zaglavlju ispisan je glagoljicom po cijeloj visini zida Tehničke škole Šibenik. U skladu s tim Društvo prijatelja glagoljice će i u predstojećoj akademskoj godini uporno promicati staro hrvatsko pismo, uz trunčicu mudrosti, da bi ispravno usmjerilo napore prema ciljevima koji donose najveću korist za glagoljaše i one koji će to tek postati.

Osvrt na minule događaje

Međunarodna ljetna škola hrvatskoga jezika i kulture *Faust Vrančić* i ove je godine od 24. lipnja do 1. srpnja održana u Prviću Luci na otoku Prviću. Ogranak Matice hrvatske u Osijeku i Hrvatska matica iseljenika – Podružnica Vukovar već petu godinu zaredom organizirali su ovu ljetnu školu, a sve se odvijalo pod pokroviteljstvom Đakovačko-osječke nadbiskupije, Osječko-baranjske županije i Grada Vukovara. Ideja voditeljice škole, gđe Ružice Pšihistal, bila je potaknuti u mladim polaznicima želju za upoznavanjem hrvatske kulturne baštine i probuditi svijest o važnosti njezina očuvanja. Nastavni program sastojao se od predavanja, kreativnih radionica i terenske nastave, a nije bila zaboravljena ni glagoljica. Polaznici glagoljske radionice, pod vodstvom prof. Ivica Vigata, predstavili su se slikovnim prikazom ruže vjetrova na kojoj su nazivi vjetrova napisani kurzivnom glagoljicom, a taj je prikaz poslužio kao kulisa za predstavu *Kako je nastala bura*. Da svoje poznavanje glagoljice ne bi zadržali samo za sebe, polaznici glagoljske radionice napisali su imena svih sudionika ljetne škole i pomagali im pronaći svoje ime na papirićima.

Gostujuća izložba *Books, Directions, Audiences (Knjige, smjerovi, publika)* Nacionalne knjižnice Republike Bugarske Sv. *Ćiril i Metoda* (NKRB) svečano je otvorena 3. srpnja u velikome predvorju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Ovime je u Godini europske kulturne baštine predstavljena vrijedna građa iz zbirki triju odjela NKRB-a: *Rukopisi i stare tiskane knjige, Orientalna zbirka* te *Bugarski povijesni arhivi*. Izložba je nastavak učvršćivanja i promidžbe višestoljetne povezanosti te kulturne suradnje Bugarske i Hrvatske, kao i rezultat nastavka uspješne suradnje nacionalnih knjižnica dviju zemalja. Valja spomenuti da se u Bugarskoj nalazi dosta opsežan i jako zanimljiv hrvatski glagoljski molitvenik iz prelaza 17. na 18. stoljeće koji je digitalizirala NSK.

U četvrtak 5. srpnja, u Muzeju Turopolja u organizaciji Matice hrvatske, Ogranka Velika Gorica, predstavljen je novi broj časopisa *Luč*. Časopis donosi široku paletu tema s ciljem okupljanja znanstveno-kulturnoga kruga u Velikoj Gorici i Turopolju. Predstavili su ga glavna i odgovorna urednica prof. dr. sc. Bernardina Petrović, predsjednik Ogranka i izvršni urednik *Luči* g. Stjepan Rendulić i dr. sc. Marica Čunčić koja je i počasna članica Društva.

Predsjednik Društva prof. Darko Žubrinić u četvrtak, 12. srpnja, održao je u Domu za starije osobe *Centar*, u Klaićevoj 10 u Zagrebu predavanje pod nazivom *Hrvatska glagoljaška baština u kontekstu europske kulture*. Osim korisnika Doma, predavanje je bilo otvoreno i za građanstvo. Posebno nas je razveselila korisnica Doma, gospođa Paulina Kovačević, koja na ogrlici nosi privjesak s glagoljičkim slovom P i narukvicu s imenom *Pavica*, ispisanim glagoljicom u đakovačkom zlatovezu. Koristimo priliku zahvaliti Domu umirovljenika što je omogućio našem Mješovitom pjevačkom zboru *Baščina* da u njihovu prostoru i dalje održava svoje probe.

Prof. Žubrinić je na FER-u 18. i 20. srpnja, u ukupnom trajanju od četiri sata, održao i kratki tečaj glagoljice koji se temeljio na rukopisu Jurja Slovina. Među petnaestak polaznika primijetili smo mladog profesora povijesti, Petra Bagarića, u lijepoj glagoljaškoj majici, koji je također spremno pozirao za ove Novosti.

Aukcijska kuća Christie's iz Londona ponudila je 11. srpnja na prodaju jedan od šest poznatih primjeraka Baromićevog brevijara iz 1493. godine. Početna cijena bila je postavljena između 50 i 70 tisuća britanskih funti, no na licitaciji je postignut iznos od 97.500 funti. Kao zanimljivost navodimo da je Baromićev brevijar posljednji put bio na tržištu davne 1895. godine, a nije nam poznato tko je

bio kupac ovoga primjerka. Ostalih pet nepotpunih primjeraka ovoga brevijara nalaze se u Münchenu, Milanu i Sibiu u Rumunjskoj, a dva primjerka ima NSK u Zagrebu.

Od 13. do 23. srpnja trajala je manifestacija *Dvorišta Gornjeg grada* tijekom koje su njegovi stanovnici i posjetitelji peti put mogli zaviriti iza pročelja gornjogradskih palača i kurija te upoznati šarmantra i slikovita dvorišta koja one skrivaju. Postavivši dvopismeni natpis *Dvorišta*, Staroslavenski institut ni ove godine nije iznevjerio naša očekivanja.

Dana 8. kolovoza u Gradskoj knjižnici Vukovar održano je predavanje pod nazivom *Tajna Bašćanske ploče*. Predavač je bio g. Milan Paun, djelatnik Hrvatskog radija Vukovar i dugogodišnji bivši tajnik Društva te veliki poznavatelj materije vezane uz ovaj biser hrvatske pismenosti. S radošću smo primijetili da Gradska knjižnica Vukovar u svom logotipu ima glagoljičko slovo V.

U knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića u Zagrebu, u sklopu nedjeljne tribine nazvane *Kava i kolači* koju vodi književnik g. Ivica Prtenjača, 12. kolovoza gostovao je prof. Darko Žubrinić s temom o hrvatskoj glagoljaškoj baštini.

Tijekom srpnja i kolovoza na otoku Krku jedan od osnivača Društva, etnolog g. Damir Krenenić, održao je nekoliko ljetnih škola glagoljice. Pritom je u Vrbniku imao pet tečajeva s ukupno 51 polaznikom, u Korniću s 15 polaznika i u Puntu s 9 polaznika. Na ovim tečajevima učila se uglata, obla, kurzivna i trokutasta glagoljica i prepisivali su se stari glagoljski dokumenti.

Kad smo već na Krku, spomenimo da se glagoljalo i u Njivicama. Dana 17. kolovoza u organizaciji National Geographic Hrvatska u prostoru Lounge bara *Plava terasa* u njivičkom kampu, održan je dvosatni kreativno-edukativni program za djecu koji je ponudio radionice izrade glagoljskih slova, pisanja brojeva na različitim materijalima te učenje o glagoljici kao starom hrvatskom pismu.

U franjevačkom Samostanu svete Marije na Glavotoku 31. srpnja i 1. kolovoza održan je znanstveni skup pod nazivom *Mostir svete Marije na Glavi Otoka: Pet i pol stoljeća duhovnosti, povijesti, kulture i umjetnosti*. Skup su zajednički organizirali Provincija franjevaca trećoredaca glagoljaša (Samostan svete Marije na Glavotoku), Staroslavenski institut u Zagrebu (Znanstveni centar izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo), Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu (Katedra crkvene povijesti) i Povijesno društvo otoka Krka, a nazočila su mu vodeća imena navedenih ustanova i stručnjaci iz srodnih područja. Prvo dana održano je jedanaest izlaganja o raznim temama iz bogate povijesti samostana, redovničkoga života i rada u njemu. Jedan od predavača bio je i dugogodišnji član našega Društva te predsjednik Društva Krčana i prijatelj otoka Krka, g. Juraj Mužina, s prikazom glavotočke *Knjige datja i prijatja u leto 1842./1843*. Drugog dana skupa održano je devet izlaganja s područja arhitekture te kulturne i umjetničke baštine samostana na Glavotoku. U okviru jedne od ponuđenih tema, *Poznate osobe vezane uz Glavotok*, predavanja su održali Mirna Lipovac (*Dragutin Antun Parčić – znameniti hrvatski franjevac trećoredac glagoljaš i njegova čvrsta veza s Glavotokom*) i prof. Darko Žubrinić (*Parčićev Hrvatsko-talijanski rječnik iz godine 1901.*)

Svestranost Parčića ilustrira i činjenica da je o njemu održano još jedno predavanje, dana 17. kolovoza u Prviću Luci, u prostoru Memorijalnog centra *Faust Vrančić*. Član našega Društva, dr. Vladimir Lučev, prikazao je povijesni i društveno-politički okvir u kojem je Parčić djelovao. Predsjednik Društva prof. Žubrinić govorio je o Parčiću i hrvatskom jeziku, a tajnica Društva i potpisnica ovih redaka o Parčiću i Prviću na kojem je boravio u dva navrata. Poslije predavanja nazočni su mogli razgledati cijeli niz rijetkih i vrijednih rječnika i knjiga iz Parčićevog vremena koje su u vlasništvu dr. Lučeva. Za ovu prigodu je i župnik, don Božo Škembar, omogućio razgled veoma rijetkog izvornog primjerka Parčićevog *Misala po zakonu rimskog dvora* iz 1896. godine koji se čuva u mjesnoj crkvi.

Ovime Parčić kao tema još nije iscrpljen – novo predavanje je već u planu za iduću godinu.

Dokaz da su glagoljica i Parčić inspiracija širem krugu ljudi različitih zanimanja pronašli smo u Prviću Šepurinama, također mjestu na otoku Prviću, u kojem postoji OPG *Puntarski dvori* u vlasništvu obitelji Šmit. Na svom gospodarstvu proizvode dvadesetak vrsta likera: od masline, rogača, artičoka, smrike, kadulje itd., nekoliko vrsta rakija, eterična ulja i prirodne proizvode za njegu tijela na bazi više od 30 vrsta biljaka koje su uzgojene u njihovu vrtu ili rastu drugdje na otoku. Pozornost nam je privukao pripravak na bazi nevena i kamilice nazvan *Parčićev melem žutocvjetke* koji je ove godine odnio pobjedu u kvaliteti za najbolji kozmetički proizvod na jubilarnom 20. *Noćnjaku* – međunarodnoj manifestaciji maslinara i uljara u organizaciji Zadružnog saveza Dalmacije. Dodatno ističemo da se u logotipu OPG-a *Puntarski dvori* nalazi glagoljicom ispisan naziv mjesta Prvić Šepurine.

